

บทที่ 10

การกระทำความผิดหลายบท

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 ใ้บัญญัติเรื่อง การกระทำกรรมเดียว เป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ไว้ว่า " เมื่อ การกระทำใดอันเป็นกรรมเดียว เป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ใช้ กฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดลงโทษแก่ผู้กระทำความผิด "

การกระทำกรรมเดียว เป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท หมายความว่า กรรม (หรือการกระทำ) ที่บุคคลใดทำไป เป็นความผิด ต่อกฎหมายบทหนึ่งนั้น เกิดเป็นความผิดของควยบทบัญญัติแห่งกฎหมายบท อื่นควย โดยไม่สามารถแยกกรรม(หรือการกระทำ) เป็นตอน ๆ ได้ เช่น จำเลยยิงปืนไปในักเกี่ยว ถูกนาย ก. ตาย และกระสุนปืนยังทะลุ ไปถูก นาย ข. บาดเจ็บสาหัสอีกควย จะเห็นได้ว่า การกระทำของ จำเลยเป็นการกระทำอันเดียวไม่สามารถแยกการกระทำเป็นตอน ๆ ได้ และการกระทำอันนั้นเกิดเป็นความผิดฐานฆาตนาย ก. ตายโดยเจตนา ตามมาตรา 288 และความผิดฐานประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่น(นาย ข.) ใ้รับอันตรายสาหัส ตามมาตรา 300 การกระทำของจำเลยเป็น กรรมเดียว และเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ศาลก็จะต้องลงโทษบท หนัก คือต้องลงโทษตามมาตรา 288 ความผิดฐานฆ่าคนตายโดยเจตนา ซึ่งนับโทษหนักกว่ามาตรา 300

อย่างไรจึงจะถือว่าเป็นกรรมเดียว

คำว่า " กรรมเดียว " มีความหมายดังต่อไปนี้

(1) เป็นการกระทำในทางธรรมชาติอันเดียวกัน

เช่น ยิงปืนไปนัดเดียว แม้ว่าการยิงปืนไปนัดเดียวนั้น จะเกิดผลหลายอย่างก็ตาม ก็เป็นกรรมเดียว เช่น ยิงไปแล้วถูกคนตาย 2 คน หรือ พันทีเดียวถูกคนหนึ่งคอขาด อีกคนหนึ่งแขนขาด ก็ถือว่า เป็นกรรมเดียว

(2) การกระทำในทางธรรมชาติหลายการกระทำ
แต่กฎหมายบัญญัติ ให้เป็นกรรมเดียว ตัวอย่างความผิดฐานชิงทรัพย์
 ยอมประกอบควย

- ก. การลักทรัพย์ และ
 ข. ใช้กำลังประทุษร้าย หรือชู้เชือดว่าในทันทีนั้น
 จะใช้กำลังประทุษร้าย

การลักทรัพย์ และการใช้กำลังประทุษร้าย หรือ
 ชู้เชือด ดังกล่าวนี้รวมเป็น " กรรมเดียว " ตามความหมายของความ
 ผิดฐานชิงทรัพย์ เพราะฉะนั้นถ้า นาย ก. ไปทำการลักทรัพย์และในขณะ
 เดียวกันนั้นก็ทำร้ายร่างกายเจ้าทรัพย์ควย นาย ก. ก็มีความผิดฐาน
 ชิงทรัพย์ จะเห็นได้ว่า การกระทำในทางธรรมชาติ มี 2 การกระทำ
 คือ ลักทรัพย์ อันหนึ่ง และทำร้ายร่างกาย อีกอันหนึ่ง แต่กฎหมาย
 บัญญัติให้เป็นกรรมเดียว คือเป็นความผิดฐานชิงทรัพย์ ตามมาตรา 339

(3) การที่ได้ทำลงไปนั้น ผู้กระทำมีเจตนาเดียว เช่น
 นาย ก. ตองการฆา นาย ข. ก็ใช้ปืนยิง นาย ข. กระสุนปืนทะลุไป
 ถูก นาย ค. บาดเจ็บสาหัสควย ก็เป็นกรรมเดียว เพราะ ก. มีเจตนา
 ฆา ข. คนเดียว เมื่อกระสุนไปถูก ค. บาดเจ็บสาหัสควย ก็เป็นกรรม
 เดียวผิดกฎหมายหลายบท แต่มีข้อยกเว้นบางกรณีทั้งหลายกรรมมีเจตนา
 เดียวก็ไ้ เช่น ปืนบ้านเพื่อจะเข้าไปลักทรัพย์ เป็นความผิดฐาน

ลักษณะพิเศษ เพราะกรรมเป็นบ้าน เป็นกรรมย่อย เป็นส่วนควบของ
กรรมลักษณะพิเศษ ซึ่งเป็นกรรมใหญ่ และผู้กระทำมีเจตนาพิเศษที่จะลักษณะ
เท่านั้น จึงมีฐานลักษณะพิเศษ ไม่มีฐานบุกรุกด้วย ซึ่งแนวคำพิพากษา
ศาลฎีกา ก็ได้อนุมัติไว้เช่นนั้น แต่ความเห็นของผู้เขียนเห็นว่า น่าจะ
มีฐานบุกรุกด้วย เพราะได้เข้าไปในบ้านเขาโดยไม่มีเหตุอันควร ตาม
มาตรา 364 ผู้เขียนเห็นว่า เป็นกรรมพิเศษ และมีกฎหมายหลายบท คือ
มีฐานลักษณะพิเศษ ตามมาตรา 334 กับมีฐานบุกรุก ตามมาตรา 364

(4) ถ้ากระทำในวาระเดียวกัน ย่อมเป็นความผิดเดียวกัน
เช่น ลักษณะหลายเจ้าของในเวลาเดียวกัน ก็เป็นกรรมพิเศษ มีลักษณะ
พิเศษ

การกระทำกรรมพิเศษ เป็นความผิดกฎหมายหลายบทนั้น
ศาลจะลงโทษตามกฎหมายที่มีโทษหนักที่สุดแต่พิเศษ (มาตรา 90)

อย่างไร เป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนัก

กฎหมายบทที่มีโทษหนักนั้น เรามีวิธีพิจารณาดังนี้

1. พิจารณาตามประเภทของโทษ ซึ่งตามมาตรา 18

บัญญัติว่า

" โทษสำหรับลงแก่ผู้กระทำผิด มีดังนี้

- (1) ประหารชีวิต
- (2) จำคุก
- (3) กักขัง
- (4) ปรับ
- (5) ริบทรัพย์สิน "

โทษประหารชีวิต เป็นโทษชั้นสูงของความผิด โทษประหารชีวิต จึงหนักกว่าโทษจำคุก โทษจำคุกก็คองหนักกว่าโทษปรับ โทษปรับคองหนักกว่าโทษริบทรัพย์สิน

2. ถ้าเป็นโทษประเภทเดียวกัน ถือเอาโทษชั้นสูงของความผิด เช่น โทษจำคุกเหมือนกัน ก็คองคองว่า ความผิดใดใดกำหนดโทษชั้นสูงของโทษจำคุกไว้นักกว่า ทั้งนี้โดยไมคองคองคองถึงโทษชั้นต่ำและไม่คองคองคองถึงโทษปรับ สำหรับความผิดนั้นยิ่งหยอนกว่ากันอย่างไร เว้นแต่มีโทษจำคุกชั้นสูง เท่ากัน ก็คองคองโทษลำดับต่ำลงไปประกอบ เช่น คองว่ามีโทษปรับคองหรือไม่ ถ้ามีโทษปรับสูงกว่าบทหนึ่ง ก็คองคองว่า บทนั้นมีโทษหนักกว่า ถ้าทั้งสองบทมีโทษจำคุกกับโทษปรับเท่ากัน ก็คองคองว่า บทนั้นมีโทษชั้นต่ำไว้หรือไม่ ถ้ามีโทษชั้นต่ำกำหนดไว้คอง ก็คองคองว่า บทนั้นมีโทษหนัก เช่น ความผิดหนึ่งมีระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองพันถึงสองหมื่นบาท บอมมีโทษหนักกว่าความผิดที่มีโทษจำคุกตั้งแต่ 6 เดือน ถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองพันถึงสองหมื่นบาท จะเห็นว่าความผิดอันแรกบอมมีระวางโทษหนักกว่าความผิดอันหลัง เพราะความผิดอันแรก โทษชั้นต่ำกำหนดไว้ตั้งแต่หนึ่งปี คือ ศาลจะลงโทษต่ำกว่าหนึ่งปีไม่ได้ เว้นแต่มีเหตุบรรเทาโทษ ส่วนความผิดอันหลังมีระวางโทษชั้นต่ำกำหนดไว้ตั้งแต่หกเดือน คือศาลจะลงโทษต่ำกว่าหกเดือนไม่ได้ เว้นแต่จะมีเหตุบรรเทาโทษ ตามมาตรา 78 และถ้ามีโทษเท่ากันทุกขทหายทหนักกว่าไม่ได้ ศาลก็ลงโทษจำเลยแค่บทใดขทหนึ่งในหลายขทที่เท่ากันนั้นแค่เพียงขทเดียวได้.